

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorum Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Exurge domine deus & exaltetur manus tua, Ne obliuiscaris pauperum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

Tyrannis pō
tificum.

sententia Ecclesie satellite; & adultores, siquidem peccata in deum perpetrata rident, & pro peccatis iam non habent, tantum abest, ut in ea irruant, ut hic obseruent, ut hic uel millesimam officij sui, aut uirium suarum partem impendant. Caterū ubi dubites de statutis eius, & an sit mixtus deus & homo, an dominus terrenus mundi, hic si syllaba, uel imprudens, labaris, trachus in rethe contereris, & irruent in te omnibus uiribus, non contenti gladio, & fulminibus late sententia cum tot maledictionibus, ut uix sufficias perlegere, auxilium etiam brachij secularis, & totius mundi uires inuocantur, tantum gocij est Sedem tyrannicam tueri, ut mihi propheta his uerbis: Irruet uiribus suis, uideatur hanc nostrorum tyrannidem, uel pro Antichristo, uel in Antichristo expressisse. Contra quā, cum uideamus omnes ea tantum quae sua sunt perditissimis studijs quatere, & ea quae dei sunt cōtempissime negligere, nō tamen audemus mutire.

Igitur: Humiliabit, & inclinabit, non de persona Antichristi intelligitur, sed de opere eius tyrannico in pauperes. Sicut & illud: Cadet cum dominatus fuerit, & que uim eius significat. Nam ab hac uiolentia irruēdi appellantur Gygantes, Genesis. vj. נִפְלִיִם Niphlim, id est, cadentes, seu irruentes. Quia (inquit) erant uiri potentes in mundo, & famosi (hoc est, tyranni) qui irruerunt, & oppreserunt uirū propria pauperes. Sicut & de Nimbroth Genesis. x. dicitur: Iste cepit esse potens (id est, uiolentus) in terra, & robustus uirator coram domino.

Dixit enim in corde suo, oblitus est deus, auertit faciem suam, ne uideat in finem.

Iterum non hoc dicunt impij (ut aliqui putant) quod arbitrentur deum non esse uindictam malorum, aut res hominum non curare, cum sub nomine domini omnia perpetrent. Sicut Christus Matthei, xxiiij. praedixit: Multi uentur in nomine meo: sed quod tam securi sint, adeoq; sine timore dei, ut deū arbitrentur oblitum esse pauperum, & pro se, contra pauperes stare, ut uersus sequens indicat, dicens: Ne obliuiscaris pauperum. Nec solum oblitum, sed etiam abscondisse, & auertisse ab eis faciem, ut nunquam in aeternum sit respecturus ad eos. Quanquam sint reuera hodie quamplurimi, qui non credūt animam immortalem, & retributionem futuri iudicij. Hanc insignem obstinationem, & induratam praesumptionem impiorum hoc uersu arguit, Qua pios ad blasphemiam spiritum prouocant. Sicut Christo in cruce dixerunt: Si filius dei est, liberet eum, si uult. Non enim satis habent pios perdidisse, insuper blasphemantes, & insultantes diuini auxilij desperationem obijciunt, aut saltem praesumūt. De quo psalmo. iij. latius, Atque hic finis & ultimum est, quod impij possunt, ideo nunc sequitur alia pars psalmi, in quo pro pijs contra impios orat, & prophetat, dicens:

Exurge domine deus & exaltetur manus tua, Ne obliuiscaris pauperum.

Dicunt impij te pauperum obliuisci: At tu exurge, & exalta potentiam tuam, qua

nam, qui destruis ea que sunt, exaltas ea que non sunt & conuincantur im-
 pietatis sue. In qua re iam saepe admonuimus nos doceri, ut uindicta posita, ac *Oratione no-*
 deo relicta, sola oratione quæramus iuuari, solum dei uirtute, de nostris uiri- *bis bellandū.*
 bus desperantes. Tropum istum, leuare seu exaltare manum, notum arbitror
 pro ostendere & exercere uirtutem, De quo psalmo. iiii. dictum est, quem de-
 inceptus sapius habebimus, ut: Leua manus tuas in superbias eorum. Et Isaias
 Ecce ego leua manus meam ad gentes.

Credo autem, ut sicut psalmus præcedens fere simili materia tempora Mar-
 tyrum, describit. Ita hunc psalmum describere tempora usq; ad finem mundi,
 ut non modo Antichristum, sed & omnes impios in Ecclesia tyrannos post
 tempora Martyrum & Doctorum in finem mundi grassantes tractet. Quales
 Apostolus. ij. Timo. ij. prædixit homines habentes specie pietatis & uirtutem
 eius abnegantes, quos nemo sit correcturus aut reformaturus, nisi ille, qui ad
 uentus sui illustratione destructurus est impium. Interim proficiet impij in pe-
 jus semper usq; in finem. Proinde ergo uelut certus desperaui reformationem
 generalem Ecclesie. Nam quantis quæso Concilijs, post tempora Martyrum,
 & Doctorum, tentata est Ecclesie reformatio? Quid Constantiensis? Quid Ba- *Mirabile di-*
 siliensis promouit in hanc rem. Vt taceam istud nouissimi concilij ludibri- *tu.*
 um? Quis est iste spiritus sanctus, qui legitima (ut iactant) Synodo coacta, ni-
 hil curat Ecclesie sue correctionem, sed tantum ceremonijs perdit omnes dies
 Concilij? Ideo quod hic uersus inuocat dominum, ut exurgat & potentiam o-
 stendat, ad diem extremi iudicij pertinere puto. Quod & sequentia iuuabunt,
 ut non sit dubium nostro seculo, immo iam plusq; tribus seculis huius psalmi
 rem pleno cursu geri & gestam esse.

Propter quod irritauit impius deum: Dixit enim in corde suo
 non requirit.

Scilicet blasphemia, seu insultatio maxime erit, ideo eamante omnia mouet
 & accusat. Passiones enim, si in dei conscientia ferantur, non adeo graues
 sunt, at ubi conscientia de deo auerso uexatur, iam importabiles sunt. Reddit
 autem hoc uersu, ac refert illud, quod impius dixerat: Auertit faciem suam,
 ne uideat unq;: Sicut obliuionem dei præcedente uersu repulit. His enim uer-
 sibus spiritualibus opus habemus exhortari, quando in tribulationibus con-
 scientiam nostram blasphemia & desperatio uexant. Tunc enim consilio &
 exemplo huius uersus, blasphemia reuerenda & retorquenda est in ipsum sug-
 gerentem & in caput eius. Sicut & tradiderunt harum rerum usu edocti & pe-
 riti. Nam reuera blasphemum est, dicere, deum obliuisci pauperum & auerte-
 re faciem & non requirere, cum in se præceperit credi & sperari, in præcepto
 primo, & inuocari nomen suum in secundo, & expectari opus suum in tertio.
 Propter quid ergo irritat impius deum, tribuens ei obliuionem pauperum,
 contra expressum eius uoluntatis præceptum?

Illud leuiculum, quod in heb. secunda persona dicitur: Non requires, nisi, q
 ardentior affectus eo commēdatur & robustior exhortatio, aduersus spiritum
 blasphemix, dum cū fiducia ad deum sese cōuertit, accusans & detestās diabo-
 lum, iustificās deum & mandata eius, beneuolentiā ita captans, & mouēs inui-
 diam parti aduersæ, nō q̄ deus his indigeat, ut moueatur, sed nos, ne in fide &
 spe succumbamus, his artibus nos armemus & roboremus.

Vides,